

TEKNIikka KIEHTOO MUOTOILIJAA

Ensi vuonna 80-vuotisjuhliiaan viettävä Tekniikan Historian Seura THS ry on saanut uuden puheenjohtajan. Vuoden 2008 alussa toimessa aloittaa Turun yliopiston tutkija, filosofian maisteri Tiina Männistö-Funk. Puheenjohtajan paikalta väistyy Panu Nykänen, joka voi nyt keskittyä odottamaan kirjoittamaansa Teknillisen korkeakoulun satavuotishistorian julkaisua. Laaja tutkimus tulee eittämättä olemaan yksi ensi vuoden tapauksista suomalaisessa tekniikan historian tutkimuksessa.

Tekniikan Waiheita -lehden puolesta onnittelut uudelle ja paljon kiitoksia vanhal-le puheenjohtajalle.

Alvar ja Aino Aalto, Ilmari Tapiovaara, Nanny Still, Eero Aarnio. He kaikki ovat tunnustettuja suomalaisia muotoilijoita, jotka ovat töissään hyödyntäneet monenlaista tekniikkaa ja useita eri tekniikoita. Harvemmin kuitenkaan huomioidaan, että osa heistä oli myös erilaisten laitteiden, koneiden ja menetelmien kehittäjiä. Esimerkiksi Alvar Aallon patentit olivat ensi kerran esillä julkisesti vasta neljä vuotta sitten Patentti- ja rekisterihallituksen näyttelytiloissa Helsingissä. Neljän vuosikymmenen aikana Aalto sai useamman patentin puuntaivutusmenetelmilleen, mutta myös metallijalkatuolille sekä valaisimen häikäisy suojukselle.

Tekniikasta kiinnostuneiden muotoilijoiden ryhmään kuuluu myös Tapio Wirkkala, joka oli suomalaisen taideteollisuuden johtavia hahmoja viime vuosisadan jälkipuolella. Hänen suunnittelema tuotteita löytyy edelleen monista talouksista, usein Savoy-maljakon välittömästä läheisyydestä. Wirkkalalta ei syntynyt patentoituja keksintöjä, mutta tekniikka kiehtoi häntä muuten suuresti. Tiina Huokuna avaakin vuoden viimeisen TW-lehden numeron tarkastele-malla Wirkkalan suhdetta tekniikkaan.

SISÄLLYS

Pääkirjoitus	3
Taiteilija, taide ja teollisuus Tiina Huokuna	5
Museot	
Rauta syntyy Möhkössä (Tuija Mikkonen)	14
Järvimalmin jalostus Ilomantsissa (Tuija Mikkonen)	17
Tietokone kertoo tarinaa (Emmi Tittonen)	21
Seminaarit ja matkat	
Vesihistoria veti Tampereelle: IWHA:n viides konferenssi 13.-17.6.2007 (Petri Juuti & Harri Mäki)	30
Polkupyörätutkijan onnenpäivät: ICHC Tampereella 1.-4.8.2007 (Tiina Männistö-Funk)	31
Masuunit ja kaivostornin hyötykäyttöön: BigStuff07 9.-14.9.2007 (Tuija Mikkonen)	34
Teknologian tarinankertoajat katsoivat sisään ja ulos: SHOT Washingtonissa 17.-21.10.2007 (Tiina Männistö-Funk)	40
Arvostelut	
Tietotekniikan varhaishistoriaa sinikeltaisin siivin (Petri Saarikoski)	44
Uutiset	47
Abstracts	50

Tämän jälkeen Tuija Mikkonen paneutuu raudan valmistuksen varhaiseen historiaan Suomessa ja siihen, kuinka rautaa sulatettiin tänä kesänä Möhkön ruukissa Ilomantsissa 1700-luvun mallin mukaisesti. Emmi Tittonen kirjoittaa Jyväskylässä pääpaikkaansa pitävästä Suomen tietojenkäsittelymuseoyhdistys ry:stä, joka säilyttää, esittelee ja tutkii tietojenkäsittelyn historiaa. Yhdistys on saanut uudet säilytystilat laajalle kokoelmalleen, mutta muuton yhteydessä jouduttiin kuitenkin pohtimaan tarkkaan, kuinka järjestää se uudelleen.

Näiden artikkeleiden lisäksi lehdesä vierailaan useammassa viime kesän ja syksyn aikana järjestetyssä alan konferenssissa. Raportit löytyvät Tampereella pidetyistä vesihistorian ja polkupyörähistorian tapaamisista. Ulkomaisista tapahtumista mukana ovat teollisuusperintöön keskittynyt BigStuff07-konferenssi Saksassa sekä SHOTin 50-vuotisjuhlakonferenssi Washingtonissa. Jälkimmäisessä tarkasteltiin muun muassa sitä, millaista tekniikan historiaa järjestön piirissä on tehty kuluneina vuosikymmeninä.

Tekniikan Waiheita -lehti päättääkin vuoden 2007 laajalla katsauksella tekniikan historiaan, tekniikan museotoimintaan ja alan konferensseihin.

Sampsu Kaataja

Tekniikan Waiheita on Tekniikan Historian Seura THS ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 31 e/ vuosi. Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Kimmo Antila, kimmo.antila@uta.fi, tai seuran www-sivujen kautta (www.ths.fi) tai seuran postiosoitteeseen (ks. sivu 2). Tekniikan Historian Seuran jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja irtokappaleita, mikäli niitä on jäljellä. Toimitus- ja ilmoitusmateriaali sähköpostitse osoitteen tw.taitto@ths.fi. Normaali-postissa lähtettävän aineiston kohdalla ota yhteys toimitukseen (ks. toimituksen yhteystiedot s. 2). Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kirjoituksia teknologian historian eri aloilta. Aineiston jättö: artikkeleiden osalta ota yhteys päätoimittajaan, muu aineisto numeroon 1/2008 8. helmikuuta ja numeroon 2/2008 25. huhtikuuta. Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoitettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttelykäsikirjoituksia. Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia. Valokuvien käsittelystä pyydetään sopimaan erikseen päätoimittajan kanssa. Artikkelien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä vastaa kirjoittaja. Artikkelit tarkastetaan vertaisarviointimenetelmällä. Kuvamateriaalin luovuttaja vastaa kuvien julkaisu-oikeudesta. Yksityiskohtaiset kirjoitus- ja toimitusohjeet löytyvät Tekniikan Historian Seuran kotisivuilta <http://www.ths.fi/ohjeet.htm>.